

Samenvatting beleid VSG en FSMI 2012-2015

Vereniging voor Sportgeneeskunde

Inleiding

Sport en bewegen zijn niet weg te denken uit onze samenleving en hebben de afgelopen decennia een steeds prominentere plaats gekregen in de maatschappij. De positieve effecten van sport en bewegen op de gezondheid van de deelnemers, de sociale cohesie, het meedoen van alle groepen aan de samenleving, de nationale trots en de economie zijn overduidelijk. Sport en bewegen zijn een inspiratiebron voor een actieve leefstijl.

Om te waarborgen dat het 'gezondheidssaldo' van sport positief blijft, is goede sportmedische zorg noodzakelijk. Blessures kunnen daarmee zo veel mogelijk worden voorkomen dan wel beperkt, zodat mensen het plezier in sport blijven behouden.

De sportarts is de expert op het gebied van het bepalen van de belasting-belastbaarheid in relatie tot sport/bewegen. Iedereen kan profiteren van de kennis en expertise van de sportarts. Geblesseerde sporters, inactieven die willen gaan bewegen/sporten, mensen met een chronische aandoening waarvoor bewegen/sporten als 'medicijn' wordt ingezet en topsporters die op de 'toppen' van hun kunnen willen presteren. Iedereen kan bij de sportarts terecht voor een individueel sport-/beweegadvies op basis waarvan hij/zij op verantwoorde wijze kan sporten/bewegen. De kennis van de sportarts ten aanzien van het bepalen van de individuele belasting-belastbaarheid van chronisch zieke patiënten en de daaraan gekoppelde beweegadvisering levert een belangrijke bijdrage aan de kwaliteit van zorg voor en kwaliteit van leven van deze groepen patiënten. Met goede beweegadvisering kunnen bovendien chronische aandoeningen of verergering van chronische aandoeningen worden voorkomen, waardoor de zorgkosten lager kunnen blijven.

Om sportmedische zorg (met alles daaromheen zoals informatievoorziening, deskundigheidsbevordering enz.) ook de komende jaren optimaal te kunnen aanbieden hebben de Vereniging voor Sportgeneeskunde (VSG) en de Federatie van Sportmedische Instellingen (FSMI) een gezamenlijk beleidsplan ontwikkeld. Doelstellingen van dit beleidsplan zijn:

'de kwaliteit van de sportmedische zorg en de sportmedische zorgstructuur op een zo hoog mogelijk niveau brengen c.q. houden

en

de sportgezondheidszorg toegankelijk maken c.q. houden voor alle beoefenaren van sport en sportief bewegen, ongeacht het niveau'

Terugblik beleid 2008-2011, wat is gerealiseerd?

Dankzij financiering van het Ministerie van VWS en ZonMw, hebben de Vereniging voor Sportgeneeskunde en de Federatie van Sportmedische Instellingen in de periode 2008-2011 een belangrijke rol kunnen spelen in het bijeen brengen, beschikbaar stellen en overdragen van sportmedische kennis en expertise, het verbeteren van de kwaliteit van het sportgeneeskundig handelen en het positioneren en profileren van de sportgeneeskunde. Tevens is de infrastructuur van de SMI verbeterd en zijn regionale afspraken gemaakt over samenwerking in de sportzorgketen. Daarbij zijn met veel organisaties samenwerkingsafspraken gemaakt zoals o.a. met de Stichting Consument en Veiligheid, NOC*NSF, NVFS, NGS, LOSO, VSG (sport en gemeenten), Dopingautoriteit Nederland, TNO.

Gedurende de afgelopen periode is een gestage toename te zien van het aantal verrichtingen binnen de sportmedische instellingen en het aantal sportmedische instellingen. Ook het aantal bezoekers op Sportzorg.nl is enorm toegenomen. De sporter/inactieve mens/consument/patiënt weet de sportarts steeds beter te vinden en de verwachting bestaat dat deze trend zich in de komende jaren nog zal blijven voortzetten. Zeker gezien het feit dat de overheid een fitte en vitale bevolking in 2028 ambieert.

Een uitgebreide terugblik op het beleid 2008-2011 is beschikbaar via VSG/FSMI, hieronder een aantal kernpunten.

In 2011 is de VSG partner van NOC*NSF geworden. Alles wat met sportmedische zorg voor breedtesporters te maken heeft (dus ook informatievoorziening) wordt door NOC*NSF doorverwezen/gedelegeerd aan de VSG. Dit betekent dat de VSG met alle daar aanwezige kennis en expertise een steeds duidelijkere en gewaardeerde positie krijgt in het veld van sportmedische zorg en informatievoorziening.

Jaarlijks volgen, buiten de beroepsgroep sportartsen om, ruim 1200 professionals (artsen, paramedici, sportverzorgers, sportbegeleiders, een door de sportgeneeskunde ontwikkelde en georganiseerde na- en bijscholing op sportmedisch gebied.

In de afgelopen beleidsperiode zijn veel positieve ervaringen opgedaan met 'kennistransfer sportgezondheidszorg (KTS)'. Door middel van kennistransfer wordt relevante sportmedische informatie uit wetenschappelijk onderzoek beschikbaar/toegankelijk gemaakt voor sporters. In de praktijk zijn mooie resultaten geboekt.

Op het gebied van regionale samenwerking tussen ketenpartners binnen de sportgezondheidszorg zijn eveneens positieve resultaten geboekt. Ketenpartners weten elkaar beter te vinden en er zijn duidelijke afspraken gemaakt over wie wat doet en wie waarvoor verantwoordelijk is. Een duidelijke kwaliteitsverbetering!

Klanttevredenheidsonderzoeken die de afgelopen jaren zijn gedaan binnen de sportmedische instellingen laten zien dat de klanten van de sportgeneeskunde zeer tevreden zijn. Het rapportcijfer dat in de praktijk aan de sportgeneeskunde wordt gegeven zit gemiddeld rond de 8.0! Uit het feit dat de klachtencommissie van de VSG al jarenlang geen klachten heeft ontvangen kunnen we eveneens concluderen dat de sportgeneeskundige zorg naar tevredenheid van de cliënten wordt geleverd.

Twitter: 2.024 volgers:

[Neridaa7](#): Wat kan de **sportarts** wonderen verrichten [#dankuuu](#)
about 1 hour ago via *Twitter for iPhone* · [Reply](#) · [View Tweet](#)

[AnietBos](#): fijne site van [@Sportzorg](#) RT [@lifecityonline](#) Door consequent oefeningen te doen ben je minder vatbaar voor blessures! <http://ow.ly/4nxbh>
about 13 hours ago via *web* · [Reply](#) · [View Tweet](#)

[Annooukkk](#): Eindelijk iemand die weet wat er aan de hand is [#sportarts](#) [#hamstring](#)
about 19 hours ago via *Twitter for iPhone* · [Reply](#) · [View Tweet](#)

Ook op het gebied van de sportmedische zorg voor topsporters zijn de nodige resultaten geboekt. De 11 Topsportmedische Samenwerkingsverbanden die de afgelopen jaren zijn opgezet en gecertificeerd vormen een belangrijke basis voor de optimalisatie van de sportmedische zorg voor topsporters in te komende jaren. Uiteraard kunnen beroepssporters en sporters die naar deze topklinische zorg worden verwezen hiervan meeprofiteren.

Kortom, genoeg positieve ervaringen om de beleidslijnen die de afgelopen jaren zijn ingezet ook de komende jaren te volgen.

Kennistransfer Sportgezondheidszorg (KTS)– van wetenschap naar praktijk

Het onderzoeksprogramma van ZonMw 'Sport, Bewegen en Gezondheid' heeft een aantal belangrijke gegevens opgeleverd waar de zorg in de praktijk mee gebaat is. Zo is in een promotieonderzoek aangetoond dat het oefentolprogramma effectief is bij het voorkomen van herhaald enkelletsel. Om de resultaten uit dit wetenschappelijk onderzoek via KTS bruikbaar te maken voor de sporter/bewegende mens heeft de onderzoeker samen met medewerkers van Consument&Veiligheid, VSG/FSMI en sporters instructiefilmpjes met het oefentolprogramma voor sporters ontwikkeld. Het filmpje is te zien op www.sportzorg.nl en www.voorkomblessures.nl en daarnaast al ± 25.000 x gedownload van YouTube. Dit heeft media aandacht opgeleverd in landelijke dagbladen, wat het aantal bezoekers van genoemde sites vertienvoudigde. Daarnaast zijn er symposia georganiseerd om trainers en sportmasseurs ten aanzien van dit onderwerp bij te scholen.

Beleidsperiode 2012-2015, wat gaan we doen?

In de komende beleidsperiode staan de volgende vier thema's centraal:

1. Kwaliteit sportmedische zorg
2. Kennisoverdracht en informatieverstrekking
3. Sportmedische infrastructuur en samenwerking
4. Positionering sportgeneeskunde

Bij de uitwerking van deze thema's in de praktijk wordt uiteraard rekening gehouden met de consequenties die het overheidsbeleid en ontwikkelingen/trends in de zorg(vraag) kunnen hebben voor de VSG en FSMI. Daarnaast worden de 'good practices' uit de vorige beleidsperiode verder uitgerold en geïmplementeerd.

Vooraf enkele uitgangspunten voor de vier beleidsthema's:

- de sporter/inactieve mens/consument/patiënt moet er 'beter' van worden!
- jeugd, ouderen, chronisch zieken en motorisch gehandicapten staan centraal
- samenwerking (1+1=3)
- waar heeft de praktijk behoefte aan?
- wat kunnen we leren van wat we gedaan hebben?

Een uitgebreide beschrijving van het beleid in relatie tot overheidsbeleid en ontwikkelingen/trends in de zorg(vraag) is beschikbaar via VSG/FSMI. Hieronder de essentie van de vier beleidsthema's.

1. Kwaliteit sportmedische zorg

Verbetering en borging van de kwaliteit van de sportmedische zorg geleverd door professionals (waaronder artsen, specialisten, paramedici, sportverzorgers, sportdiëtisten, sportpsychologen, leefstijlprofessionals, praktijkondersteuners, specialistisch verpleegkundigen).

Concreet wordt gewerkt aan:

- ontwikkeling tastbare 'producten' o.b.v. evidence based sportmedische kennis in combinatie met de expertise van de sportarts (zoals richtlijnen, bij- en nascholingen, congressen, workshops, artikelen)
- ontwikkeling en inzet van kwaliteitsinstrumenten
- ontwikkeling plan specialisaties sportgeneeskunde (zoals topsport, oncologische revalidatie) i.s.m. specialisten

Toelichting

Iedereen die zich bezighoudt met de verzorging van mensen die (willen) sporten/bewegen dient te beschikken over betrouwbare en actuele kennis op sportmedisch gebied. Op deze manier kunnen we met elkaar de kwaliteit van de sportmedische zorg op een zo hoog mogelijk niveau brengen en houden. De VSG ziet het als haar taak om deze kennis bijeen te brengen en aan de genoemde professionals over te dragen door onder andere de ontwikkeling van 'evidence based' richtlijnen, bij- en nascholingen, artikelen en het verzorgen van congressen en workshops.

Tevens worden instrumenten (door)ontwikkeld en ingezet waarmee de kwaliteit van de geleverde sportmedische zorg inzichtelijk gemaakt kan worden (zoals kwaliteitsvisitaties, database cardiovasculaire screenings). Daarmee krijgen we aanknopingspunten voor mogelijk in te zetten verbeteringstrajecten van de sportmedische zorg.

Daarnaast is het in het kader van het Olympisch Plan 2028 en de daaraan verbonden ambities noodzakelijk dat de sportmedische begeleiding en zorg van topsporters wordt geoptimaliseerd. Beroepssporters en breedtesporters die naar deze topklinische zorg worden doorverwezen via de reguliere sportmedische zorg kunnen van deze optimalisatie van zorg meeprofiteren.

In de afgelopen beleidsperiode zijn samenwerkingen ontstaan die er samen met de sportgeneeskunde van overtuigd zijn dat het noodzakelijk is dat er sportartsen komen die gespecialiseerd zijn in het begeleiden van topsporters, mensen met een motorische handicap of kankerpatiënten. Deze beleidsperiode wordt benut voor het voorbereiden van deze specialisatietrajecten.

2. Kennisoverdracht en informatieverstrekking

Overdracht van sportmedische kennis en informatie aan:

- sporters/inactieven/consumenten/patiënten
- intermediairs zoals trainers, (sport)begeleiders, scheidsrechters, leraren lichamelijke opvoeding, ouders, combinatiefunctionarissen enz.

Deze sportmedische kennis en informatie betreft zowel kennis en informatie over de inhoud en organisatie van de sportmedische zorg (wie doet wat en waar?) als inhoudelijke sportmedische kennis die bruikbaar en bereikbaar is gemaakt voor de genoemde doelgroepen.

Toelichting

De VSG hecht principieel veel waarde aan het informeren van de sporter/inactieve mens/consument/patiënt. Daar begint tenslotte het continuüm van (sport)zorg. Pas als het individu goed geïnformeerd is kan hij/zij een afgewogen oordeel vormen over wat kan of niet kan, verstandig/onverstandig is en waar bepaalde expertise doelmatig in te zetten en te vinden is. De zelfredzaamheid van sporters/inactieven/consumenten/patiënten kan daardoor sterk vergroot worden waardoor in minder gevallen onnodig een beroep op de zorg zal worden gedaan.

Daarnaast vormt ook de voorlichting/informatievoorziening aan intermediairs zoals trainers, (sport)begeleiders, scheidsrechters, leraren lichamelijke opvoeding, ouders, combinatiefunctionarissen een belangrijk speerpunt van de VSG omdat deze doelgroep dicht bij de sporters staat. Alle vormen van communicatie zullen hierbij worden ingezet, omdat alle doelgroepen hun eigen benaderingswijze kennen.

Door middel van kennistransfer wordt voor sporters relevante informatie uit wetenschappelijke onderzoeken (bv. LOSO-partners en Sectorplan Sportonderzoek en -onderwijs) beschikbaar/toegankelijk gemaakt. De positieve ervaringen die hiermee in de afgelopen jaren zijn opgedaan worden structureel ingezet en nieuwe manieren van kennistransfer worden uitgetest. De vragen van sporters/intermediairen die uit de KTS-trajecten naar voren komen en waarvoor wetenschappelijk onderzoek gewenst is zullen bij de onderzoeksinstellingen worden ingebracht. Zo maken we de cirkel rond (vragen uit de praktijk – wetenschappelijk onderzoek - KTS – informatie voor de sporter/intermediair).

3. Sportmedische infrastructuur en samenwerking

Verbeteren en uitbreiden van de sportmedische infrastructuur (gecertificeerde instellingen die sportmedische zorg aanbieden) en samenwerking tussen gecertificeerde/gekwalificeerde professionals op het gebied van sportmedische zorg waarbij de sportarts als ‘casemanager’ fungeert en voor sporters/inactieven/consumenten/patiënten een continuüm van zorg wordt gecreëerd.

Toelichting

De sportzorgketen bestaat uit de medisch specialist, de huisarts, de (sport)fysiotherapeut en de sportverzorger. De sportarts functioneert hierbij als regisseur van de zogenaamde ‘sportzorgketen’. Richtlijnen vormen de basis van deze keten/dit netwerk. De schakels in de keten moeten kennis hebben van elkaars rollen en mogelijkheden, elkaar weten te vinden en ook van elkaar weten welke vraagstukken er leven en hoe ze daarin acteren. In de ketenbenadering staat de versterkte aandacht voor de individuele patiënt (zelfmanagement en zelfredzaamheid) centraal. Door samenwerking in de keten krijgt de sporter/inactieve mens/consument/patiënt de juiste zorg op het juiste moment van de juiste zorgverlener, hetgeen de kwaliteit van zorg ten goede komt en waarborgt dat kosteneffectief kan worden gewerkt.

De FSMI kent een netwerk van 57 gecertificeerde sportmedische instellingen (SMI) die sinds 2001/2002 via het INK-model werken aan stapsgewijze kwaliteitsverbetering, ook de voorliggende beleidsperiode. Het uitgangspunt voor de sportgeneeskunde is al een aantal jaren de ‘gecertificeerde arts vanuit een gecertificeerde instelling’. Certificering is noodzakelijk om de kwaliteit van de sportmedische zorg/infrastructuur inzichtelijk te maken en te houden. De Stichting Certificering Actoren in de Sportgezondheidszorg (SCAS) is een onafhankelijke certificeringsinstantie die op dit moment veel certificeringen van instellingen en personen binnen de sportgezondheidszorg uitvoert en dus van noodzakelijk belang is.

Vanuit de SMI bestaan netwerken met lokale en regionale sportorganisaties en zorgverleners waardoor het mogelijk is om de (preventieve en eenvoudige curatieve) sportzorg dichtbij de sporter te leveren (stepped care) en meer complexe zorg binnen de aan ziekenhuizen gelieerde SMI.

Voor de topsporters zal de sportmedische zorg moeten meegroeien met de ambities van de topsportprogramma’s in het kader van het Olympisch Plan 2028. De sportgeneeskunde zal zich inzetten voor het inhoudelijk vormgeven en optimaliseren van de samenwerking tussen Sportmedische Instellingen, Topsportmedische Samenwerkingsverbanden en Centra voor Topsport en Onderwijs. Dit zal de sportmedische zorg voor de topsporters ten goede komen, waardoor de basis voor het leveren van sportieve topprestaties wordt geoptimaliseerd.

4. Positionering sportgeneeskunde

Het verbeteren van de toegankelijkheid, bereikbaarheid en bekendheid van de sportgeneeskunde

Toelichting

Om de bereikbaarheid en toegankelijkheid van de sportmedische zorg voor de (beginnend) sporter te verbeteren blijft de sportgeneeskunde werken aan het positioneren van de sportgeneeskunde in de zorg en de maatschappij. Sportgeneeskundige zorg is tot op heden slecht toegankelijk voor sporters/inactieven/consumenten/patiënten omdat sportgeneeskunde niet in het basispakket zit van de zorgverzekering waardoor zij de rekening vaak geheel of gedeeltelijk zelf moeten betalen. De VSG streeft dan ook de komende beleidsperiode wederom naar de erkenning als medisch specialisme danwel een specialisme met een gelijksoortige positie, financiering en bekostiging als de medisch specialisten. De VSG heeft het voornemen een erkenningsaanvraag voor zelfstandig geneeskundig specialisme in te dienen bij het College Geneeskundige Specialismen (CGS). De uitkomst hiervan is bepalend voor wat er in de beleidsperiode 2012-

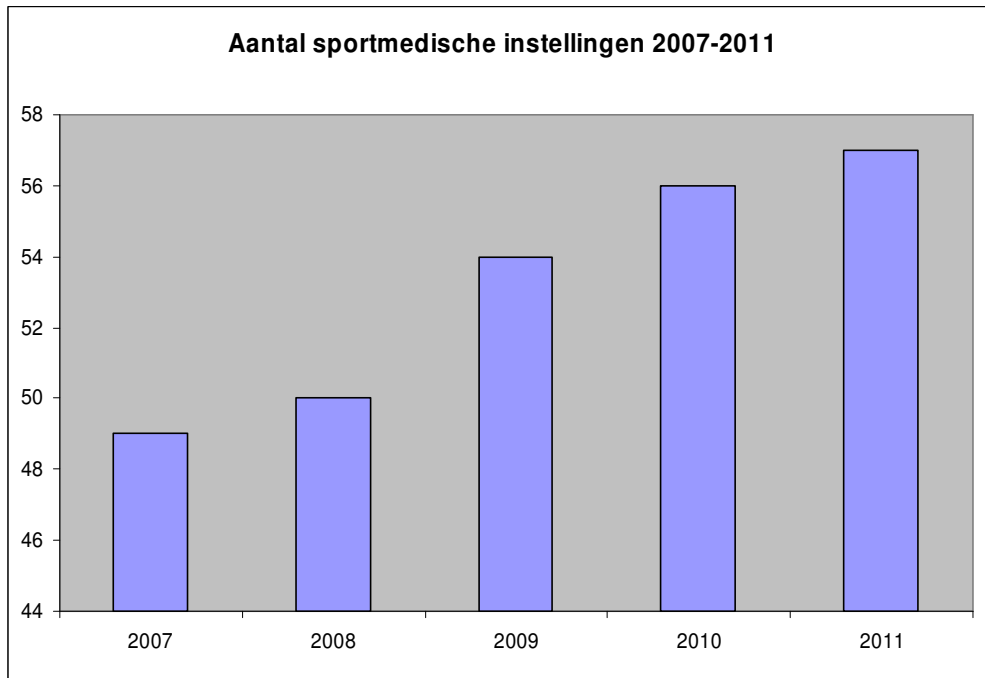
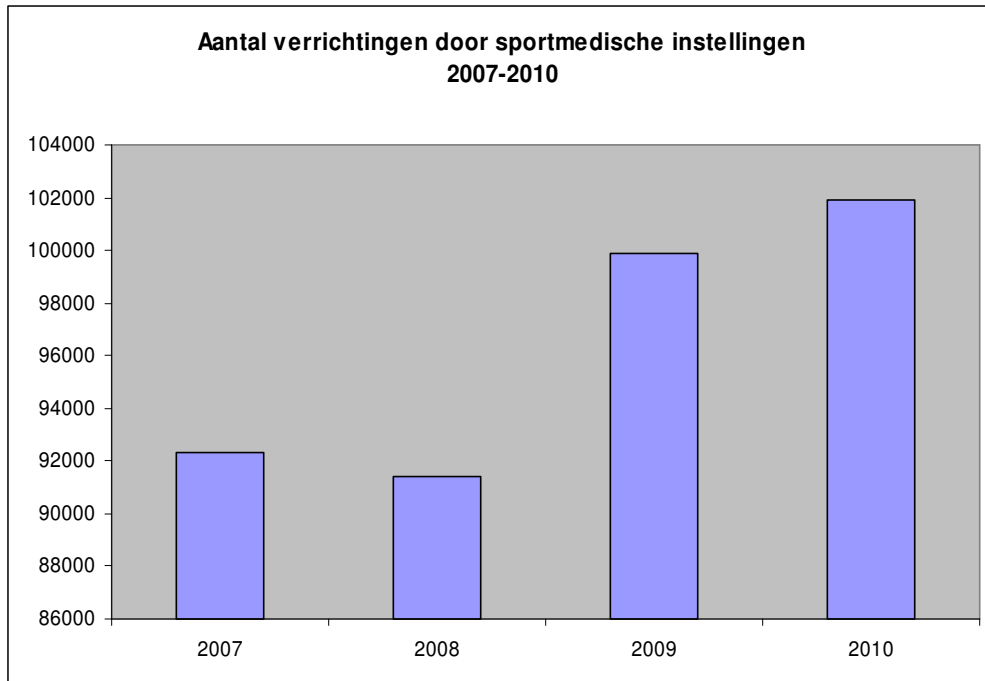
2015 op het gebied van positionering verder gedaan zal gaan worden. Zodra hier duidelijkheid over is zal een nadere aanscherping/specificatie op dit punt plaatsvinden.

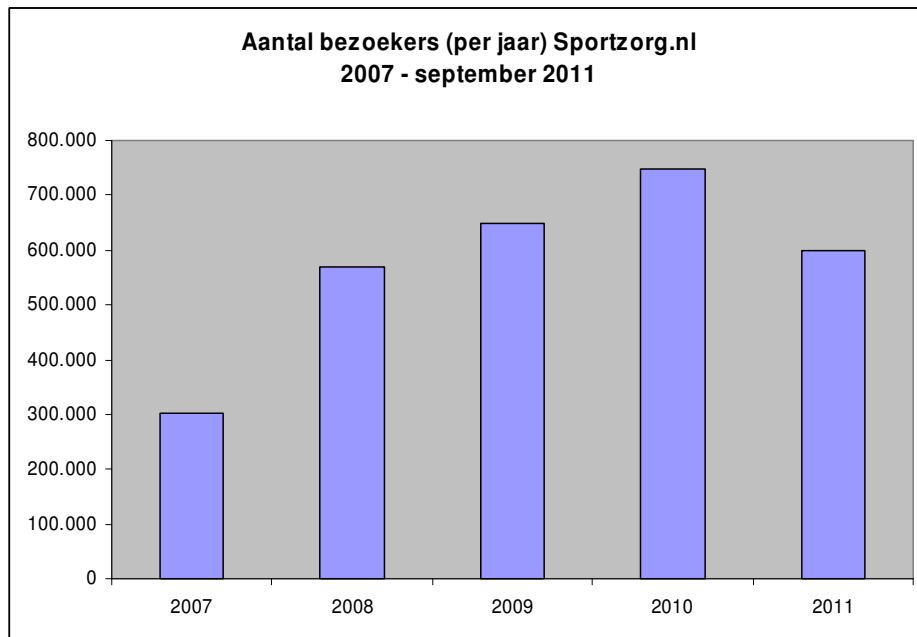
De onderbouwing van het sportgeneeskundig handelen d.m.v. wetenschappelijk onderzoek is een belangrijk aandachtspunt in het kader van de positionering van de sportgeneeskunde. Goed wetenschappelijk onderzoek is een belangrijke basis voor de kwaliteit van de sportgeneeskunde/sportgezondheidszorg. Het reeds afgeronde onderzoeksprogramma van ZonMw 'Sport, Bewegen en Gezondheid' heeft een aantal belangrijke gegevens opgeleverd waar de zorg in de praktijk bij gebaat is. Praktijkvragen waar de wetenschap op dit moment geen antwoord op heeft, moeten beantwoord kunnen blijven worden, dus het is voor de sportgeneeskunde van belang dat de overheid daarin blijft investeren.

Bijlage Afkortingen

FSMI	Federatie van Sportmedische Instellingen
LOSO	Landelijk Overleg Sportgezondheidsonderzoek
NGS	Nederlands Genootschap voor Sportmassage
NOC*NSF	Nederlands Olympisch Comité * Nederlandse Sportfederatie
NVFS	Nederlandse Vereniging voor Fysiotherapie in de Sportgezondheidszorg
SMI	Sportmedische Instelling
VSG	Vereniging voor Sportgeneeskunde
VWS	Volksgezondheid Welzijn en Sport

Bijlage Diagrammen

2011

- Let op: het aantal over 2011 is t/m september 2011
- Gemiddeld 75% van de bezoekers zijn nieuwe bezoekers
- Gemiddeld blijven bezoekers ruim 2,5 minuten op de website
- Gemiddeld bezoekt een bezoeker 4 pagina's
- Bijna 50% bezoekt de website via een zoekmachine. Ruim 35% bezoekt de website via een verwijzende website. Daarbij valt op dat via Twitter veel bezoekers de weg naar Sportzorg.nl weten te vinden.

